

Міністерство освіти і науки України
Державний заклад «Південноукраїнський національний педагогічний
університет імені К. Д. Ушинського»
Південноукраїнський центр професійного розвитку керівників та фахівців
соціономічної сфери

КРИТИЧНЕ МИСЛЕННЯ В АКАДЕМІЧНОМУ СЕРЕДОВИЩІ: ВІД ТЕОРІЇ ДО ПРАКТИКИ

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ

***Всеукраїнської науково-методичної конференції з міжнародною участю
06 червня 2026 року***

ОДЕСА

DOI: <https://doi.org/10.24195/CriticalThinking2026>

УДК: 378:159.955

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ КОМІТЕТ КОНФЕРЕНЦІЇ:

Музиченко Ганна В'ячеславівна - доктор політичних наук, професор, проректор з наукової роботи Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського».

Койчева Тетяна Іванівна – доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри педагогіки, в.о. першого проректора з навчальної та науково-педагогічної роботи Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського».

Ольга ЗБАРСЬКА (Olga Zbarskaya) - доктор наук, експерт у галузі креативного потенціалу людини, член академії ACSW, член The Textbook & Academic Authors Association, засновник та президент компанії «OZCREDO», автор книг та підручників.

Черненко Наталія Миколаївна - доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри освітнього менеджменту та публічного управління Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського».

Папач Ольга Іванівна - кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри математики і методики її викладання Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського».

Дерік Ілона Морисівна - кандидат філологічних наук, доцент, завідувач кафедри перекладу і теоретичної та прикладної лінгвістики Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського».

Листопад Олексій Анатолійович - доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри дошкільної педагогіки Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського».

*Рекомендова вченою радою Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»
(протокол №15 від 25 червня 2026 року.)*

Рецензенти:

Княжева Ірина Анатоліївна – доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри дошкільної педагогіки Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського».

Отже, аналіз доводить, що країни з розвиненою кадровою політикою (Японія, США) застосовують ротацію як стратегічний інструмент формування гнучкого управлінського корпусу. У європейських країнах переважає поєднання ротації з фаховою спеціалізацією.

4. Застосування навичок критичного мислення під час аналізу експертних оцінок або думок фахівців щодо ефективності ротації дає якісну інформацію про ризики та переваги кадрових переміщень.

5. Навички критичного мислення у поєднанні із прогнозуванням та статистичним аналізом дозволяють оцінити довгострокові наслідки ротації для кадрової стабільності.

Список використаних джерел:

1. Куйбіда В. С., Шпекторенко І.В. Ротація персоналу: ресурси інституційного каналу професіоналізації кадрів та інструмента (процедури) Управління персоналом публічної служби. Публічне управління та регіональний розвиток. 2023. № 21. С. 850-867.
2. Морозова А. Соціальний ліфт як засіб ротації державних службовців. Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Державне управління. 2021. Вип. 1. С. 54-60
3. Про внесення змін до Митного кодексу України щодо встановлення особливостей проходження служби в митних органах та проведення атестації посадових осіб митних органів: Закон України від 17.09.2024 №3977-IX
4. Про державну службу: Закон України від 10.12.2015 № 889-VIII
5. Про засади державної антикорупційної політики на 2021-2025 роки: Закон України від 20.06.2022 № 2322-IX
6. Про затвердження Концепції ротації кадрів на окремих посадах державних службовців: Розпорядження КМУ від 18.03.2002 №144-р (нечинне)
7. Про затвердження Порядку ротації посадових осіб дипломатичної служби в органах дипломатичної служби: Наказ МЗС України від 18.10.2018 №427
8. INSP (2023). Mobilités dans la haute fonction publique en France. <https://www.insp.gouv.fr>
9. Light, P.C. (2008). A Government Ill Executed: The Decline of the Federal Service and How to Reverse It. Harvard University Press.
10. National Personnel Authority of Japan (NPA). <https://www.jinji.go.jp>
11. OECD (2020). Public Service Leadership and Capability. Paris: OECD Publishing. <https://www.oecd.org/gov/public-service-leadership-and-capability.htm>
12. U.S. Office of Personnel Management (OPM) (2020). Senior Executive Service Mobility Report.

ГРЕЧИШКІНА Ірина Анатоліївна

ПРОФЕСІЙНА ПІДГОТОВКА ВИХОВАТЕЛІВ ЗДО:

ПРАКТИЧНИЙ АСПЕКТ

Сучасні умови розвитку дошкільної освіти вимагають якісно нового рівня професійної підготовки вихователів закладів дошкільної освіти. Зростає потреба не лише у теоретично обізнаних фахівцях, а й у педагогах, здатних ефективно діяти в реальних освітніх ситуаціях, застосовувати практичні вміння та навички у роботі з дітьми.

Актуальність проблеми зумовлена необхідністю посилення практичної складової у процесі підготовки майбутніх вихователів. Традиційно освітній процес у закладах вищої освіти має певну орієнтацію на теоретичну підготовку, що не завжди забезпечує готовність здобувачів до професійної діяльності в умовах сучасного ЗДО.

Практичний аспект професійної підготовки передбачає формування у здобувачів комплексу професійних компетентностей, серед яких особливого значення набувають: організаційно-педагогічні, комунікативні, методичні та рефлексивні.

Під рефлексивними вміннями розуміють здатність майбутнього вихователя до самоаналізу власної педагогічної діяльності, оцінювання її ефективності, усвідомлення допущених помилок і визначення шляхів їх подолання. Саме ці вміння забезпечують професійне зростання та самовдосконалення педагога.

Професійна компетентність вихователя ЗДО розглядається як інтегрована характеристика особистості, що поєднує знання, уміння, навички, цінності та досвід, необхідні для ефективного здійснення педагогічної діяльності.

Ефективними формами реалізації практико-орієнтованого підходу є використання кейс-методів, імітаційних вправ, рольових ігор, аналізу педагогічних ситуацій, що сприяють розвитку професійного мислення та формуванню готовності до вирішення реальних педагогічних завдань.

Отже, посилення практичної складової професійної підготовки вихователів ЗДО є важливою умовою формування конкурентоспроможного фахівця, здатного до ефективної професійної діяльності в сучасному освітньому середовищі.

Важливим напрямом удосконалення професійної підготовки вихователів закладів дошкільної освіти є впровадження компетентнісного підходу, який орієнтує освітній процес на результат - сформованість здатності діяти в професійних ситуаціях. Це передбачає інтеграцію теоретичних знань і практичного досвіду, а також розвиток уміння самостійно приймати педагогічні рішення.

Не менш значущим є використання інноваційних освітніх технологій у процесі підготовки майбутніх вихователів. До них належать цифрові інструменти навчання, дистанційні платформи, інтерактивні освітні середовища,

які дозволяють моделювати професійні ситуації та підвищувати рівень практичної підготовленості здобувачів освіти.

Окремої уваги потребує формування рефлексивної культури майбутніх вихователів, що передбачає здатність до самоаналізу власної діяльності, оцінювання її результативності та визначення шляхів професійного самовдосконалення. Саме рефлексія виступає важливим механізмом професійного зростання педагога.

Разом із тим, у сучасній системі підготовки вихователів ЗДО існують певні проблеми, зокрема недостатній рівень практичної підготовки, обмеженість можливостей для тривалого перебування здобувачів у реальному освітньому середовищі, а також розрив між теоретичним навчанням і практикою. Це зумовлює необхідність пошуку нових підходів до організації освітнього процесу.

Перспективами подальшого вдосконалення професійної підготовки є розширення баз практики, активна співпраця закладів вищої освіти із закладами дошкільної освіти, а також упровадження дуальної форми навчання, яка поєднує навчання з безпосередньою професійною діяльністю.

Список використаних джерел:

1. Базовий компонент дошкільної освіти (Державний стандарт дошкільної освіти): нова редакція. Наказ МОН України № 33 від 12.01.2021. 37 с. – Режим доступу: <https://salo.li/3cc46D7>
2. Гречишкіна І. А. Розвиток творчого потенціалу майбутнього вихователя як основа вдосконалення педагогічної майстерності. Вісник Луганського національного університету імені Тараса Шевченка. Педагогічні науки. 2025. № 1. С. 181–189.
3. Гречишкіна І.А. Нормативно-правові засади професійної підготовки педагогічних кадрів до роботи в умовах інклюзивної дошкільної освіти в Україні «Освіта та педагогічна наука» № 1 (191) за 2026 рік с. 154-163 URL: <https://eps.luguniv.edu.ua/index.php/eps/issue/view/26>
4. Гречишкіна І.А., Маркотенко Т.С. Структурні компоненти професійної майстерності вихователя в контексті вимог нового професійного стандарту дошкільної освіти The 6th International scientific and practical conference «Innovation and development in world science» (March 29-31, 2026) MDPC Publishing, Zurich, Switzerland. 2026. p. 244-250 URL: [INNOVATION-AND-DEVELOPMENT-IN-WORLD-SCIENCE-29-31.03.26.pdf](https://www.mdpcpublishing.com/INNOVATION-AND-DEVELOPMENT-IN-WORLD-SCIENCE-29-31.03.26.pdf)
5. Карнаух Л. Сучасні інноваційні технології у дошкільній освіті: збірник тез Міжнародної науково-практичної конференції (14–15 травня 2020 року) / за заг. ред. В. М. Кушнір. Умань: ВПЦ «Візаві», 2020. С. 32–34.
6. Лазаренко А. В. Підготовка майбутніх вихователів до формування цифрової компетентності у дітей старшого дошкільного віку: дис. ... д-ра філософії: 01 Освіта/Педагогіка, спец. 012 Дошкільна освіта. Криворізький державний педагогічний університет. Кривий Ріг, 2024. 184 с.
7. Словник української мови: в 4-х тт. / За ред. Б. Грінченка. К., 1907

training	ефективності психологічного тренінгу	
Natalia Horlo Development of critical thinking of political science students in the process of forming a methodological culture of a researcher	Горло Наталія Розвиток критичного мислення студентів-політологів у процесі формування методологічної культури дослідника	65
Andrii Horodynskyi Analytical thinking as a necessary component of personnel rotation practice in the public service	Городинський Андрій Аналітичне мислення як необхідна складова практики кадрової ротації на публічній службі	68
Iryna Hrechyshkina Professional training of preschool teachers: a practical aspect	Гречишкіна Ірина Професійна підготовка вихователів здо: практичний аспект	71
Andrii Hrechka Critical thinking and artificial intelligence: symbiosis or suspended animation	Гречка Андрій Критичне мислення та штучний інтелект: симбіоз чи анабіоз	73
Svitlana Hryhorieva Maternal control as a factor in dysfunction of thalamo-fronto-parietal networks in adolescence	Григор'єва Світлана Материнський контроль як чинник дисфункції таламо-фронтально-парієтальних мереж у підлітковому віці	75
Nataliia Hrychanik Formation of critical thinking of future teachers in the process of mastering the methodology of teaching foreign literature	Гричаник Наталія Формування критичного мислення майбутніх учителів у процесі опанування методики навчання зарубіжної літератури	80
Yaroslav Humeniuk Creative thinking in the analysis of non-standard physics problems. mind vs. shi	Гуменюк Ярослав Креативне мислення при аналізі нестандартних задач з фізики. розум проти ші	82
Nataliia Demchenko Case method as a tool for developing critical thinking of future psychologists in the process of studying age psychology	Демченко Наталія Кейс-метод як інструмент розвитку критичного мислення майбутніх психологів у процесі вивчення вікової психології	84